

Revisionsrapport

SOCIALTJÄNST- OCH ARBETSMARKNADS- NÄMNDENS INTERNA KONTROLL AV TILLSTÅNDSGIVNINGEN UPPFÖLJNING AV TIDIGARE GRANSKNING

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har vidtagit vissa åtgärder för att förbättra skyddet avseende risk för mutor och annan otillbörlig påverkan samtidigt som vissa brister fortfarande kvarstår.

Nämnden rekommenderas att fortsätta sitt arbete med att utveckla den interna kontrollen.

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande som ”revisionsrapporter” och i vissa fall som ”promemior”.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens interna kontroll av tillståndsgivningen

Uppföljning av tidigare granskning

Revisorsgrupp 3 har den 21 oktober 2009 behandlat bifogad rapport.

Granskningen visar att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden vidtagit vissa åtgärder för att förbättra skyddet avseende risk för mutor och annan otillbörlig påverkan som stadsrevisionen påpekade i 2007 års revisionsrapport "Socialtjänstnämndens interna styrning och kontroll av verksamheten för tillståndsgivning."

Åtgärderna är dock inte tillräckliga. Nämnden rekommenderas att fortsätta sitt arbete med att utveckla den interna kontrollen.

Vi överlämnar härmed rapporten till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden för yttrande till revisorsgrupp 3 senast 2009-12-21.

På revisorernas vägnar

Bo Dahlström
ordförande

Lars Munters
vice ordförande

Karin Meding
sekreterare

Kopia till

Förvaltningschef Gillis Hammar

Sammanfattning

Stadsrevisionens tidigare granskning (rapport 2007:01) av nämndens interna styrning och kontroll av verksamheten för tillståndsgivning vid utskänkning av alkohol visade att skyddet avseende risk för mutor och otillbörlig påverkan kan förbättras.

Revisionskontorets uppföljning visar att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden vidtagit vissa åtgärder för att förbättra skyddet avseende risk för mutor och annan otillbörlig påverkan. Dessa är dock inte tillräckliga. Nämnden rekommenderas att fortsätta sitt arbete med att utveckla den interna kontrollen enligt följande:

- Kommunfullmäktige beslöt i februari 2009 om en ny personalpolicy och uppdrog samtidigt åt kommunstyrelsen att utfärda riktlinjer för mutor och representation. Nämnden avvaktar detta arbete innan bristerna avseende kontrollmiljön och riskbedömningar åtgärdas. Revisionskontoret anser dock att nämndens modell för riskbedömningar kan utvecklas oaktat kommunstyrelsens riktlinjer.
- Flera av de brister som tidigare granskning visat på avseende övergripande kontrollfunktioner och kontrollåtgärder är delvis åtgärdade. Det nya IT-systemet som ska tas i bruk under hösten 2009 bedöms kunna skapa förutsättningar för att åtgärda flera av bristerna. Det är av stor vikt att dessa frågor ges hög prioritet i samband med införandet av det nya IT-systemet.
- Nämnden har tydliga rutiner för hantering av bisysslor. Vid uppföljningen konstateras dock att rutinen inte efterlevs, då det saknas uppgifter om eventuella bisysslor inom tillståndsenheten.
- Uppföljningen visar att nämnden fortfarande inte genomför några formaliserade, systematiska eller heltäckande kontroller av enhetens handläggning.

INNEHÅLL

Sid

1	Revisionsuppdraget.....	1
2	Metod	1
3	Konstaterade brister – vidtagna åtgärder	2
4	Revisionskontorets kommentarer	3
4.1	Kontrollmiljön	3
4.2	Riskbedömningar	3
4.3	Övergripande kontrollfunktioner och kontrollåtgärder	4
4.4	Kommunikation och information.....	4
4.5	Uppföljning	5

1 Revisionsuppdraget

Stadsrevisionen har tidigare med hjälp av konsult granskat socialtjänstnämndens¹ interna styrning och kontroll av verksamheten för tillståndsgivning vid utskänkning av alkohol (rapport 2007:01). Granskningen genomfördes av Ernst & Young under perioden oktober 2006 till januari 2007. Bakgrunden till granskningen var ett antal inslag i media under hösten 2006 som antytt att det kan ha förekommit otillbörlig påverkan av tjänstemän vid tillståndsenheten i samband med tilldelning av serveringstillstånd.

Syftet med granskningen var att bedöma om nämndens tillståndsutskott med dess tillståndsenhet hade en ändamålsenlig intern styrning och kontroll i handläggningen av serveringstillstånd samt om tillämpande rutiner och arbetsformer säkerställer en enhetlig och rättssäker bedömning i tillståndsärenden.

Granskningen visade att nämnden har etablerat en fungerande handläggning av serveringstillstånd, men att skyddet avseende risk för mutor och annan otillbörlig påverkan kan förbättras.

Utifrån revisionens iakttagna brister i granskningen framlades rekommendationer för att förbättra skyddet avseende risk för mutor och annan otillbörlig påverkan.

Revisionskontoret har i denna granskning följt upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av den tidigare granskningen.

2 Metod

Granskningen har genomförts genom intervju med enhetschef för tillståndsenheten samt studier av arbetsmaterial, styrdokument och protokoll. En viss verifierande granskning har gjorts av de åtgärder som framgick av nämndens yttrande över revisionsrapporten 2007-03-22. Föreliggande rapport har faktakontrollerats 2009-10-06.

¹ Från 1 januari 2009 övergick dåvarande socialtjänstnämnden till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

3 Konstaterade brister – vidtagna åtgärder

Nedan följer en sammanställning av de brister som konstaterades vid stadsrevisionens granskning av nämndens interna styrning och kontroll av verksamheten för tillståndsgivning och vilka åtgärder nämnden vidtagit.

Brister - enligt tidigare granskning	Vidtagna åtgärder
--------------------------------------	-------------------

Kontrollmiljön

Anpassa den övergripande policyn för Stockholms Stad avseende mutor och bestickning till den egna verksamheten.	Ej åtgärdat. Avvaktar ny policy/riktlinjer
---	---

Riskbedömningar

Utveckla en riskhanteringsmodell	Ej åtgärdat. Avvaktar ny policy/riktlinjer
----------------------------------	---

Övergripande kontrollfunktioner och kontrollåtgärder

Förtydliga och sammanställa riktlinjer samt ta fram Checklistor	Delvis åtgärdat/ arbete pågår
---	----------------------------------

Styra upp principerna för fördelning av tillsyns-ärenden och begränsa informationen planeringen	Delvis åtgärdat/ arbete pågår
---	----------------------------------

Införa arbetsrotation inom handläggargrupperna	Delvis åtgärdat
--	-----------------

Begära in uppgifter om bisysslor	Ej åtgärdat
----------------------------------	-------------

Åtgärda bristerna avseende behörighetskontrollen	Delvis åtgärdat/ arbete pågår
--	----------------------------------

Kommunikation och information

Diskutera frågan om privata besök på objekt där det råder speciella förhållanden	Åtgärdat
--	----------

Komplettera utbildningsinsatserna med bl.a. moment gällande otillbörlig påverkan	Delvis åtgärdat
--	-----------------

Uppföljning

Utveckla nämndens interna kontroll	Ej helt åtgärdat
------------------------------------	------------------

4 Revisionskontorets kommentarer

Sammanställningen i föregående avsnitt visar att nämnden prioriterat arbetet med övergripande kontrollfunktioner och kontrollåtgärder. Det nya IT-systemet som ska tas i bruk under hösten bedöms kunna skapa förutsättningar för att åtgärda flera av revisionskontorets påpekanden. När det gäller kontrollmiljön och riskbedömningarna avvaktar nämnden fortfarande att staden ska utfärda ny policy/riktlinjer. Några brister kvarstår dock och nämnden bör därför fortsätta sitt arbete med att utveckla den interna kontrollen.

4.1 Kontrollmiljön

Revisionskontoret konstaterar att nämnden ännu inte genomfört någon anpassning av den övergripande policyn för Stockholms stad avseende mutor och bestickning till den egna verksamheten. Nämnden avvaktar fortfarande att regelverket ska revideras.

Kommunfullmäktige beslöt i februari 2009 om en ny personalpolicy och uppdrog samtidigt åt kommunstyrelsen att utfärda riktlinjer för mutor och representation. Kommunstyrelsen har ännu inte beslutat om nya riktlinjer. Nämnden bör i likhet med rekommendationen i den tidigare revisionsrapporten anpassa den övergripande policyn för Stockholms stad avseende mutor och bestickning till den egna verksamheten. För socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens tillståndsenhet bör denna policy vara tydligare och mer långtgående.

4.2 Riskbedömningar

Frågan om otillbörlig påverkan i myndighetsutövningen är uppmärksammas i nämndens risk- och väsentlighetsanalys. Revisionskontoret noterar att nämnden inte tillämpar den i yttrandet angivna rutinen att medarbetaren på en blankett ska intyga att de tagit del av stadens och förvaltnings policy om representation och mutor. Tillståndsenheten har varit föremål för internrevision under år 2007 men denna omfattade inte frågorna om att förebygga risker för korruption.

I tidigare granskning rekommenderas nämnden att utveckla en riskhanteringsmodell som också väver in korruptionsrisker och risker för otillbörlig påverkan. Revisionskontoret konstaterar att nämnden avvaktar en revidering av stadens övergripande regelverk för mutor och representation innan en sådan modell tas fram. Revisionskontorets uppfattning är dock att nämndens modell för riskbedömningar bör utvecklas så att den inkluderar risken för korruption och otillbörlig påverkan oavsett om det övergripande regelverket är reviderat eller ej.

4.3 Övergripande kontrollfunktioner och kontrollåtgärder

Tillståndsenheten kommer under hösten 2009 att införa ett nytt IT-system för sin handläggning. Flera av de brister som konstaterades i revisionsrapporten såsom t.ex. behörighetskontroller och tillgång till information i tillsynsplaneringen kommer enligt förvaltningen att kunna åtgärdas. Detta är tillfredsställande då det nya IT-systemet skapar förutsättningar för att flera av revisionskontorets påpekanden åtgärdas. Det är enligt revisionskontoret av stor vikt att dessa påpekanden ges hög prioritet i samband med införandet av det nya IT-systemet.

Revisionskontoret noterar att det inom enheten skett större personalförändringar genom nyrekryteringar, vilket i sig har inneburit en arbetsrotation genom att tillsynsobjekt fått nya handläggare. Det sker en viss arbetsrotation inom enheten även om den inte är formaliserad. Mot bakgrund av att antalet handläggare blivit fler och kompetensen bredare bör nämnden överväga att formalisera arbetsrotationen inom enheten för att minimera risken av intressekonflikter.

I tidigare granskning markerade revisionskontoret vikten av att nämnden regelbundet begär in uppgifter från samtliga anställda om eventuella intressen i andra bolag och föreningar (bisysslor). Uppgifterna är nödvändiga för att ledningen ska kunna undvika intressekonflikter i tillståndsgivningen. Den uppföljande granskningen visar att nämnden har tydliga rutiner för hantering av bisysslor. Av dessa framgår att den anställda på en särskild blankett ska uppges om bisysslor föreligger eller inte för arbetsgivaren. Granskningen visar dock att det saknas uppgifter om eventuella bisysslor inom tillståndsenheten. Nämnden bör i fortsättningen se till att rutinen fungerar som det är avsett.

4.4 Kommunikation och information

Det har skett stora personalmässiga förändringar inom tillståndsenheten. Tidigare fanns åtta tjänster, varav flertalet hade en utbildningsbakgrund som socionom. Sedan ett och ett halvår tillbaka har sex nya tjänster tillkommit. De handläggare som rekryterats har i stor utsträckning en utbildningsbakgrund som ekonom eller jurist. Detta har inneburit att handläggarnas kompetens förändrats och blivit bredare. Handläggningen av tillstånds- och tillsynsärenden handlar ofta om ekonomiska och juridiska frågor. Inom tillståndsenheten finns det idag totalt 13 handläggare och tre administrativa assistenter samt en enhetschef.

De utbildningsinsatser som ges är ofta fokuserade på frågor om sekretesslagen och förvaltningslagen. Revisionskontoret bedömer att det finns en levande diskussion inom enheten när det gäller frågor om otillbörlig påverkan i tillstånds- och tillsynsprocessen. Det är tillfredsställande att det finns en medvetenhet om hur förekomsten av korruption och otillbörlig påverkan ska motverkas i det dagliga arbetet.

4.5 Uppföljning

I den tidigare revisionsrapporten framgick bl.a. att nämnden i sitt arbete med att utveckla nämndens interna kontroll borde inrätta uppföljningsrutiner som säkerställer att den interna kontrollen för riskutsatta verksamheter fortlöpande följs upp. Vidare rekommenderades regelbundna stickprovskontroller av handläggningen i samband med tillståndsgivningen och att dessa genomförs av annan personal än den som är anställd på tillståndsenheten.

Vid uppföljningen konstaterar revisionskontoret att de stickprovskontroller som genomförs inom enheten fortfarande inte är formaliserade, systematiska eller heltäckande. Vidare genomförs inte någon stickprovskontroll av enhetens handläggning av annan personal än den som är anställd på tillståndsenheten.

Det noteras dock att tillståndsenheten år 2007 var föremål för internrevision men denna berörde inte handläggningen i samband med tillståndsgivningen. En kontroll av de akter som ska arkiveras har dock genomförts av bl.a. arkivarien på förvaltningen.

Sammanfattningsvis konstaterar revisionskontoret att det inte har skett tillräckliga förändringar när det gäller internkontrollen. Revisionskontoret rekommenderar nämnden att fortsätta sitt arbete med att utveckla nämndens interna kontroll.

Maria Lövgren
Enhetschef

Thomas Bonell
Revisor